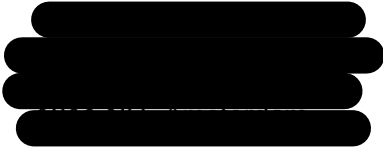

**STICHTING
RECLAME CODE**

Per e-mail

Dossier 2024/00298

Amsterdam, 30 september 2024

Geachte heer Van Wissen,

Hierbij zend ik u een afschrift van de beslissing van de Reclame Code Commissie d.d. heden in bovengemeld dossier.
Indien u het met deze beslissing niet eens bent, kunt u daartegen in beroep gaan bij het College van Beroep.

Beroepsprocedure.

Het beroepschrift dient binnen 14 dagen na dagtekening van de uitspraak in het bezit te zijn van het College van Beroep, Postbus 75684, 1070 AR Amsterdam. Het beroepschrift moet bevatten:

- a. naam en adres
- b. aanduiding (dossiernummer), datum van de uitspraak
- c. de gronden van het beroep

De kosten voor het indienen van beroep bedragen:

- Particulieren: € 30,--.
- Bedrijven: € 500,-- tenzij het gaat om:
 - bedrijven die de door de Stichting Reclame Code op basis van het omslagstelsel gevraagde financiële bijdrage hebben betaald. In dit geval wordt € 250,-- per ingesteld beroep in rekening gebracht.

Voor nadere details ten aanzien van de kostenregeling verwijs ik u naar onze website <https://www.reclamecode.nl/NRC>.

De bijdrage voor het indienen van beroep dient te worden overgemaakt op ING bank nr. NL57 INGB 0005 349417 ten name van de Stichting Reclame Code.

Hoogachtend,
namens de Reclame Code Commissie

Secretaris

...voor verantwoorde reclame

Buitenveldertselaan 106 | 1081 AB Amsterdam | T 020 301 33 97

Postbus 75684 | 1070 AR Amsterdam | info@reclamecode.nl | www.reclamecode.nl

Beslissing van de Reclame Code Commissie

In de zaak van : Advocates for the Future, FossilVrij NL en Reclamejagers, gevestigd te Amsterdam, klagers,
tegen : MSC Cruises the Nederlands B.V. (hierna ook: MSC Cruises), gevestigd te Hoofddorp, adverteerder.

De procedure

Klagers hebben via het online klachtenformulier op 29 april 2024 bezwaar gemaakt tegen verschillende reclame-uitingen van adverteerder. Klagers hebben op 10 juni 2024 een aangepaste klacht ingediend.

Adverteerder heeft verweer gevoerd bij e-mail van 10 juli 2024.

De Reclame Code Commissie (hierna: de Commissie) heeft de klacht behandeld tijdens de zitting van 29 augustus 2024. Partijen hebben tijdens deze zitting een mondelinge toelichting gegeven.

Klagers werden op de zitting vertegenwoordigd door H. Arts (FossilVrij Nederland), L. van Kamperhout (FossilVrij Nederland), E. Stam (Reclamejagers) en M. van Wissen (Advocates for the Future).

Adverteerder werd op de zitting vertegenwoordigd door [REDACTED]

De bestreden reclame-uitingen

De klacht ziet op de volgende reclame-uitingen van MSC Cruises:

- Twee tv commercials "For a greater beauty"
- De webpagina's "For a greater beauty"
- Een Facebookpost en bijbehorende video "MSC Euribia"
- YouTube video "MSC Cruises – Our sustainability promise"
- De webpagina's "MSC Cruises - Our sustainability promise"
- De video "MSC Cruises – De toekomst van cruisen"
- De webpagina's "De toekomst van cruisen".

Op de voor de beoordeling van de klacht relevante gedeeltes van de reclame-uitingen zal bij de beoordeling van de (individuele) klachtonderdelen worden ingegaan.

Samenvatting van de klacht

De klacht is (zonder de bijlagen) integraal weergegeven in de bijlage bij deze uitspraak en kan als volgt worden samengevat.

De klacht ziet op de hiervoor genoemde reclame-uitingen, waarin verschillende mededelingen worden gedaan die misleidend en oneerlijk zijn en hierdoor in strijd zijn met verschillende artikelen uit de Code voor Duurzaamheidsreclame (CDR) en de Nederlandse Reclame Code (NRC). Het gaat – kort samengevat – om de volgende mededelingen: de introductie van LNG maakt het mogelijk duurzaam te reizen, LNG is ten opzichte van conventionele brandstoffen een innovatieve en schonere brandstof, door op LNG te varen kan een reductie tot 20% CO₂-uitstoot worden gerealiseerd, MSC Cruises zet zich in om de planeet en de zee te beschermen en MSC Cruises zet zich in voor netto nul uitstoot van broeikasgassen in 2050.

Samenvatting van het verweer

Het verweer is (zonder de bijlagen) integraal weergegeven in de bijlage bij deze uitspraak en kan als volgt worden samengevat.

In de bestreden reclame-uitingen wordt op een eerlijke wijze informatie gegeven. De bestreden reclame-uitingen moeten onafhankelijk van elkaar worden beoordeeld en niet als één geheel. Er hoeft in reclame-uitingen niet te worden gewezen op de (eventuele) nadelen van de aangeprezen cruisereizen.

Over de specifieke reclame-uitingen wordt het volgende opgemerkt.

De “For a greater beauty” tv reclames en webpagina’s verwijzen naar de aantrekkelijkheid van cruisereizen in het algemeen en zijn geen duurzaamheidsreclames. De “For a greater beauty”-campagne is vooraf goedgekeurd door andere zelfreguleringsinstanties in Europa, waaronder in Italië.

De webpagina’s “For a greater beauty” moeten worden gelezen in relatie tot wat er op de website staat onder “acties voor meer verantwoord cruisen”. De stelling dat een vermindering tot 20% CO₂-reductie kan worden gerealiseerd door LNG aangedreven schepen is juist en er worden vergaande maatregelen genomen voor een netto nul uitstoot in 2050.

De Facebookpost en bijbehorende video “MSC Euribia” en de webpagina’s “De toekomst van cruisen” zijn verwijderd of aangepast en worden niet meer in deze vorm gebruikt.

De klachtonderdelen die zien op de uitingen de YouTube video “MSC Cruises – Our sustainability promise”, de webpagina’s “MSC Cruises - Our sustainability promise” en de video “MSC Cruises – De toekomst van cruisen” zijn feitelijk al besproken, bij de bespreking van de andere klachtonderdelen.

De mondelinge behandeling

Partijen hebben ter zitting hun standpunten nader toegelicht aan de hand van een pleitnota en hierbij nog een en ander aangevuld, zoals hierna vermeld.

Klagers hebben in aanvulling op het voorgaande meegedeeld dat nog niet duidelijk genoeg naar voren is gekomen dat het gaat om twee door LNG aangedreven schepen op een vloot van 22

schepen van adverteerder. De gemiddelde consument weet niet dat het gaat om slechts twee van de 22 schepen, terwijl de rest van de vloot van adverteerder vaart op conventionele brandstof. Over de “goedkeuring” van de andere zelfreguleringsinstanties voor de “For a greater beauty”-campagne wordt opgemerkt, dat deze geen rechtskracht in Nederland heeft en dat hiervan ook geen vertalingen of iets dergelijks zijn overgelegd. Over LNG wordt opgemerkt dat voordat deze als brandstof kan worden gebruikt, het eerst moet worden ingekocht en vloeibaar gemaakt, dat er lekkages plaatsvinden en dat het ongeveer 10% van de energie kost om LNG vloeibaar c.q. gebruiksklaar te maken. Door het (efficiency)verlies en lekkages tijdens de keten, kan bij een vergelijking van LNG ten opzichte van andere brandstoffen niet alleen naar de uitstoot van LNG worden gekeken.

Adverteerder heeft in aanvulling op het voorgaande aangevoerd dat de hoofdgedachte van klagers is dat cruisereizen verboden zouden moeten worden, maar dat het hier nu niet om gaat. Het gaat om de beoordeling van de zeven bestreden reclame-uitingen en hiervoor geldt dat cruisereizen zijn toegestaan en het ook toegestaan is daarvoor reclame te maken. De duurzaamheidsclaims die worden gedaan in de Facebookpost en de bijhorende video over de MSC Euribia hebben alleen betrekking op de twee nieuwe schepen van adverteerder die door LNG worden aangedreven. Adverteerder heeft nog opgemerkt dat er door klagers is verwezen naar allerlei rapporten, maar dat deze in de procedure niet zijn overgelegd. Tot slot wordt door adverteerder meegedeeld dat de dag vóór de zitting bij de Commissie via de media bekend is geworden dat klagers een procedure zijn gestart om bezwaar te maken tegen bepaalde “groene” certificeringen die ook van toepassing zijn voor het schip MSC Euribia .

Voor zover nodig wordt op wat verder tijdens de zitting aan de orde is gekomen, ingegaan in het oordeel hieronder.

Het oordeel van de Commissie

1. Kern van de klacht is dat de bestreden reclame-uitingen misleidend zijn en in strijd met verschillende artikelen uit de CDR en de NRC. Adverteerder stelt dat de klacht niet voldoet aan de vereisten om een klacht te behandelen (niet-ontvankelijk is) en dat als de klacht wel inhoudelijk wordt behandeld, de klachtonderdelen afgewezen moeten worden.

Opbouw uitspraak

2. De Commissie gaat eerst in op de opmerkingen van partijen over de ontvankelijkheid van de klacht en andere procedurele aspecten. Vervolgens wordt het toetsingskader omschreven en daarna wordt ingegaan op de (individuele) klachtonderdelen en tot slot volgt de beslissing.

De ontvankelijkheid van de klacht

3. De commissie komt tot het oordeel dat de klacht ontvankelijk is en licht dat als volgt toe. De bestreden reclame-uitingen bevatten aanprijzingen voor cruisereizen van adverteerder en klagers hebben aangegeven tegen welke reclame-uitingen bezwaar wordt gemaakt, om welke specifieke mededelingen het gaat en waarom volgens klagers deze mededelingen in strijd zijn met de NRC en CDR. Dit maakt dat de klacht voldoet aan de vereisten om de klacht te behandelen.

Procedurele aspecten

Beoordeling van de afzonderlijke reclames en context

4. De bestreden reclame-uitingen worden afzonderlijk van elkaar beoordeeld en niet als één geheel. Dit is in lijn met de bestendige jurisprudentie van de Commissie en het College van Beroep. De reden voor het afzonderlijk beoordelen is dat de uitingen op zichzelf staande reclame-uitingen zijn, die als zodanig aan de NRC moeten voldoen.

5. Per reclame-uiting wordt beoordeeld of de reclame, kijkend naar de gehele context van die reclame-uiting, voldoet aan de regels. Een reclame-uiting wordt in zijn totaliteit beoordeeld en niet in afzonderlijke elementen opgeknipt. Het gaat om de indruk die de specifieke reclame-uiting als geheel bij de gemiddelde consument wekt.

Toetsing aan artikel 2 en 3 van de NRC

6. In de klacht stellen klagers dat de bestreden reclame-uitingen aanzetten tot gedrag dat in hoge mate schadelijk is voor het milieu en dat de uitingen in strijd zijn met het algemeen belang. Dit omdat de reclame-uitingen volgens klagers bijdragen aan de ontwrichting van de openbare orde als gevolg van de klimaatimpact die de aangeprezen cruisereizen hebben. Over dit beroep op artikel 2 en 3 van de NRC wordt het volgende opgemerkt. Op 7 augustus 2024 heeft het College van Beroep (dossier 2024/00051) een vergelijkbare klacht afgewezen. In de zaak bij het College van Beroep ging het om een reclame voor een vakantiereis met het vliegtuig. Voor de meer uitgebreide overwegingen wordt verwezen naar de uitspraak in dit dossier 2024/00051. Kort samengevat komt de uitspraak in dat dossier erop neer dat de open en niet duidelijk afgebakende normen waarop klagers zich beroepen en die zijn gebaseerd op bepalingen van Richtlijn 2010/13/EU, geen grondslag bieden om, ongeacht de inhoud van de uiting, inbreuk te maken op de vrijheid van een adverteerder om reisdiensten aan te prijzen. Op dit moment geldt er dus geen algeheel verbod op reclame voor vliegereizen en daarmee vergelijkbare reizen, waaronder ook cruisereizen. Het klachtonderdeel dat de reclame-uitingen in strijd zijn met artikel 2 en 3 NRC wordt afgewezen.

7. Het staat adverteerder, ook gezien het voorgaande, vrij om reclame te maken voor de cruisereizen die zij aanbiedt en adverteerder is hierbij niet verplicht om te wijzen op de (schadelijke) effecten van de aangeprezen cruisereizen op het klimaat. Er is geen grondslag, niet in de NRC en ook niet in andere wet- of regelgeving, voor een verplichting om in reclame-uitingen uitdrukkelijk op de negatieve aspecten of eventuele nadelen te wijzen. Wel kunnen deze aspecten worden meegewogen bij de vraag of de duurzaamheidsclaims die adverteerder maakt juist zijn.

Het toetsingskader

8. In de bestreden reclame-uitingen wordt expliciet gerefereerd aan milieuaspecten van de door adverteerder aangeprezen cruisereizen. Adverteerder doet in de bestreden reclame-uitingen onder andere mededelingen over de gebruikte energie en de voordelen daarvan, de vermindering van uitstoot en de impact op de broeikasgassen. Er is hierdoor sprake van duurzaamheidsclaims als bedoeld in artikel 1 van de CDR. Hieronder worden eerst de voor deze klachtprocedure relevante artikelen van de CDR omschreven.

9. In artikel 3.1 van de CDR staat dat duurzaamheidsclaims niet mogen misleiden. Duurzaamheidsclaims moeten op duidelijke, specifieke, juiste en ondubbelzinnige wijze worden gepresenteerd. Zo mogen er geen mededelingen worden gedaan waardoor de gemiddelde consument, gelet op de totale indruk die de reclame geeft, misleid kan worden over de duurzaamheidsaspecten van de aangeprezen producten of over de bijdrage van adverteerder aan het handhaven en bevorderen van duurzaamheid in het algemeen, waardoor de consument ertoe

wordt gebracht een besluit over een transactie te nemen, dat anders niet was genomen. Als in een uiting termen zoals “duurzaam”, “groen” of “schoon” wordt gebruikt, dan moet in de uiting duidelijk worden gemaakt welke specifieke invulling adverteerder aan het begrip geeft, omdat deze begrippen geen vastomlijnde betekenis hebben.

10. In artikel 3.2 van de CDR staat dat als een adverteerder communiceert over een duurzaamheidsambitie de reclame-uiting niet een te positief beeld mag geven van de nog te boeken resultaten op het gebied van duurzaamheid. Het is misleidend om te adverteren met een streven waarvan men in redelijkheid niet kan verwachten dat het ooit behaald zal worden. Uit de toelichting bij artikel 3.2 van de CDR volgt dat in geval van een duurzaamheidsambitie sprake moet zijn van duidelijke, objectieve en verifieerbare doelen, waarbij er concrete plannen liggen om de gestelde doelen te bereiken. Het voorgaande betekent dat het uitspreken van een duurzaamheidsambitie niet vrijblijvend is en dat een in een reclame-uiting uitgesproken ambitie niet alleen kan bestaan uit de bewering dat wordt bijgedragen aan een beter (schoner) milieu. Dit is te onbepaald. Een nadere specificatie is noodzakelijk om de consument in staat te stellen een mening te vormen over de duurzaamheidsdoelen en -inspanningen van een adverteerder.

11. In artikel 4 van de CDR staat dat alle duurzaamheidsclaims aantoonbaar juist moeten zijn en de bewijslast hiervan rust op adverteerder. Naarmate de duurzaamheidsclaims absolueter zijn geformuleerd, worden zwaardere eisen gesteld aan het bewijsmateriaal. Er moet actueel bewijs kunnen worden overgelegd en uit het bewijsmateriaal moet blijken dat het beweerde resultaat gegarandeerd kan worden bereikt. Hoe absolueter de claim hoe grotere terughoudendheid op zijn plaats is. Woorden zoals “milieuvriendelijk”, “groen” en “schoon” en die zonder enige nuancering worden gebruikt, worden al snel als absolute claims begrepen.

12. De Commissie heeft kennis genomen van de door adverteerder genoemde doelstellingen qua uitstoot van broeikasgassen, de milieuregelgeving in de zeevaart, de inspanningen van adverteerder om te voldoen van aan de ISO 14001 en ISO 50001 certificering, de door adverteerder ontvangen Green Marine Europe Certificering, de vernieuwing van de vloot, het verbeteren van het design om zo efficiënt mogelijk gebruik te maken van de beschikbare energie en het uitrusten van schepen die sinds 2017 in gebruik zijn genomen met walstroom technologie. Het gaat er echter in deze zaak om of de specifieke mededelingen van adverteerder in de bestreden reclame-uitingen voldoen aan de regels die gelden voor (duurzaamheids)reclame.

De (individuele) klachtonderdelen

De tv commercials “For a greater beauty”

13. Hieronder worden de twee Nederlandse tv commercials “For a greater beauty” (van 30 en 60 seconden) beoordeeld. De tekst van deze commercials luidt als volgt:

(TV commercial “For a greater beauty” van 30 seconden)

“Kan je mij zien? Ik ben er om ontdekt en beschermd te worden. Op de mooiste plekken, bereikt met de nieuwste energie. Hoor je mij, in de opzweepende muziek en in de stillere propellers? Zie je mij in de lichten van de shows? En in de glinsterende golven? MSC Cruises: for a greater beauty.”

(TV commercial “For a greater beauty” van 60 seconden)

“Kan je mij zien? Hier ben ik, overal om je heen. Ik ben er om ontdekt en beschermd te worden. Op de mooiste plekken, bereikt met de nieuwste energie.”

Hoor je mij, in de opzweepende muziek en in de stillere propellers? Vind je mij in onbekende smaken, en in bier, gemaakt op basis van zeewater. Zie je mij in de lichten van de shows? En in de glinsterende golven? MSC Cruises: for a greater beauty."

14. Klagers maken bezwaar tegen de mededeling "de nieuwste energie" in voornoemde tv commercials. De stelling van adverteerder dat de "For a greater beauty"-campagne geen duurzaamheidscampagne is, maar bedoeld is om de aantrekkelijkheid van cruisereizen te laten zien, is niet relevant voor de beoordeling.. Ook reclame-uitingen die niet (specifiek) bedoeld zijn als duurzaamheidsreclames, kunnen door consumenten wel begrepen worden als duurzaamheidsclaims. Daarbij geldt, zoals in randnummer 5 is toegelicht, dat bij de beoordeling van iedere specifieke reclame-uiting wordt gekeken naar de mededeling in de totale context van de reclame-uiting. In die context, waarin wordt verwezen naar "bescherming" met de tekst "*Ik ben er om ontdekt en beschermd te worden*", zal de gemiddelde consument de verwijzing naar de nieuwste energie opvatten als een milieclaim. Dit is de meest voor de hand liggende associatie indien wordt gesproken over 'nieuwste energie' als aanprijzing. Hiermee lijkt adverteerder zich immers af te zetten tegen 'oudere energie' waaronder fossiele brandstof kan worden verstaan.

15. De Commissie is hier van oordeel dat de mededeling "de nieuwste energie", kijkend naar de context van elk van de genoemde tv-commercials, consumenten kan misleiden over de duurzaamheidsaspecten van de aangeprezen cruisereizen. Dit wordt als volgt toegelicht. In de tv commercials wordt niet vermeld dat de twee nieuwste schepen van adverteerder worden aangedreven door LNG. Voor de gemiddelde consument is daardoor onduidelijk dat met "nieuwste energie" in dit verband wordt bedoeld dat het schip in de commercial wordt aangedreven door LNG, laat staan dat deze consument zal beseffen dat het hier, anders dan de indruk die de televisiecommercials wekken, om een fossiele brandstof gaat. Hierdoor kan de consument misleid worden over de duurzaamheidsaspecten van het aangeprezen product en zo kan de consument ertoe worden gebracht een besluit over een transactie te nemen dat anders niet was genomen. Op basis van het voorgaande is de mededeling "de nieuwste energie" hier in strijd met artikel 3.1 van de CDR.

16. Door de Commissie wordt nog opgemerkt dat de door klagers genoemde Engelse tv commercial uit de "For a greater beauty"-campagne niet apart wordt beoordeeld. Zoals tijdens de zitting al aan de orde is gekomen, is onduidelijk of de Engelse tv-commercial in deze procedure volledig is overgelegd. In bijlage 1 bij de klacht is een link opgenomen naar de twee Nederlandse tv-commercials, maar een link naar de Engelse tv-commercial ontbreekt.

De webpagina's "For a greater beauty"

17. Hieronder worden de webpagina's "For a greater beauty" beoordeeld. De tekst op de webpagina's luidt – voor zover relevant – als volgt:

*"Met MSC Cruises voelt u overal schoonheid
In geweldige ervaringen die u zich voor altijd zult herinneren
In het plezier van het ontdekken van prachtige bestemmingen
Het zit in een verantwoorde manier om naar de toekomst te varen
Voor ons bij MSC Cruises zit schoonheid in al deze momenten en in nog veel meer."*

[...]

*"Acties voor meer verantwoord cruisen
Nieuwste energie*

Bij MSC Cruises waarderen wij schoonheid en willen we het behouden. Dat is de reden waarom onze nieuwe schepen worden aangedreven door een van de schoonste scheepsbrandstof: Liquefied Natural Gas (LNG). LNG is nog steeds een fossiele brandstof, maar door het te gebruiken kunnen we de CO2-uitstoot met wel 20%, de uitstoot van zwaveloxiden (SOx), de uitstoot van deeltjes met 99% en de uitstoot van stikstofoxiden (NOx) met 85% verminderen in vergelijking met conventionele scheepsbrandstoffen. LNG is ook brandstof in transitie, dus hopelijk kunnen in de niet al te verre toekomst bio- en synthetische LNG gebruiken en onze impact op de reist naar netto nul broeikasgasemissies verder verminderen. Meer weten: Sphera – 2nd Life Cycle GHG Emission Study on the Use of LNG as a Marine Fuel – 15 april 2021.

18. Klagers maken bezwaar tegen de mededelingen: “het zit in een verantwoorde manier om naar de toekomst te varen”, “bij MSC Cruises waarderen we schoonheid en willen we het behouden”, “dat is de reden waarom onze nieuwste schepen worden aangedreven door een van de schoonste scheepsbrandstof: Liquefied Natural Gas (LNG)”, “CO2-uitstoot met wel 20% [...] verminderen”, en “[...] dus hopelijk kunnen in de niet al te verre toekomst bio- en synthetisch LNG gebruiken en onze impact op de reist naar netto nul broeikasgasemissies verder verminderen”. Omwille van de overzichtelijkheid worden de hiervoor genoemde mededelingen hieronder één voor één besproken. Daarbij geldt, zoals in randnummer 5 is toegelicht, dat bij de beoordeling van de reclame wordt gekeken naar de mededelingen in de totale context van de reclame-uiting.

“Het zit in een verantwoorde manier om naar de toekomst te varen”

19. De Commissie is van oordeel dat als wordt gekeken naar de gehele context van de uiting de mededeling “het zit in een verantwoorde manier om naar de toekomst te varen” door de gemiddelde consument zal worden opgevat als duurzaamheidsclaim doordat de wijze van reizen duurzaam wordt genoemd. Niet duidelijk is welke invulling adverteerder geeft aan de duurzaamheidsclaim, wat consumenten kan misleiden over de duurzaamheidsaspecten van de aangeprezen cruisereizen. Uit de context van de gehele uiting volgt niet dat voornoemde mededeling ziet op twee van de 22 schepen van adverteerder die door LNG worden aangedreven. Het verweer van adverteerder dat (verderop) op de webpagina’s “For a greater beauty” meer uitleg wordt gegeven, namelijk onder “acties voor meer verantwoord cruisen”, slaagt niet. Ook uit deze webpagina’s volgt niet dat (slechts) twee van de 22 schepen door LNG worden aangedreven en de rest van de vloot van adverteerder op dit moment vaart op conventionele brandstof. Uit de mededeling verderop in de uiting “dat is de reden waarom onze nieuwe schepen worden gedreven een van de schoonste scheepsbrandstof: Liquefied Natural Gas (LNG)” volgt dit ook niet. Op laatstgenoemde mededeling zal hieronder apart worden ingegaan in randnummer 22. De mededeling “het zit in een verantwoorde manier om naar de toekomst te varen” is voor de gemiddelde consument onduidelijk. Hierdoor kan de consument misleid worden over de duurzaamheidsaspecten van het aangeprezen product en zo de consument ertoe brengen een besluit over een transactie te nemen dat anders niet was genomen. Op basis van het voorgaande is de mededeling “het zit in een verantwoorde manier om naar de toekomst te varen” in strijd met artikel 3.1 CDR.

“Bij MSC Cruises waarderen we schoonheid en willen we het behouden”

20. Klagers maken bezwaar tegen de mededeling “bij MSC Cruises waarderen we schoonheid en willen we het behouden”. De Commissie ziet in deze mededeling geen duurzaamheids- of andere claim. Ook verder ziet de Commissie geen aanleiding deze mededeling in strijd met de regels te beoordelen. Dit klachtonderdeel wordt afgewezen.

“Dat is de reden waarom onze nieuwe schepen worden gedreven een van de schoonste scheepsbrandstof: Liquefied Natural Gas (LNG)”

21. Volgens klagers komt op de webpagina's "For a greater beauty" de mededeling voor *“dit is de reden waarom onze nieuwste schepen worden aangedreven door de schoonste scheepsbrandstof die vandaag de dag op schaal beschikbaar is: Liquefied Natural Gas (LNG)”*. Deze tekst staat echter niet op deze webpagina's. Op deze webpagina's staat de mededeling *“dat is de reden waarom onze nieuwe schepen worden gedreven door een van de schoonste scheepsbrandstof: Liquefied Natural Gas (LNG)”*.

22. De Commissie gaat ervan uit dat de klacht gericht is tegen deze laatste mededeling en oordeelt daarover als volgt. Adverteerder lijkt hier te bedoelen dat LNG één van de schoonste brandstoffen is die op dit moment op (commerciële) schaal beschikbaar is voor de scheepvaart. En hoewel (later) in de uiting wordt uitgelegd dat bij het varen op LNG de uitstoot van broeikasgassen kan verminderen in vergelijking tot het varen op conventionele brandstof, maakt dit de mededeling nog niet in overeenstemming met de CDR. Dit komt omdat de impact op het milieu meer is dan alleen de uitstoot van broeikasgassen en de mededeling in de uiting niet alleen aan de uitstoot is gerelateerd. Bij de totale milieu-impact van LNG moet ook rekening worden gehouden met zaken zoals (mogelijke) methaanlekkages en wat het kost qua energie en dergelijke om LNG gebruiksklaar te maken. Ook al zou de uitstoot van broeikasgassen bij het varen op LNG minder zijn in vergelijking tot het varen op conventionele brandstof en zou er dus sprake zijn van een relatief milieuvoordeel dan maakt dat nog niet dat kan worden gezegd dat LNG één van de schoonste brandstoffen kan worden genoemd. Hiervoor moet immers naar de totale milieu impact worden gekeken. Een dergelijke absoluut verwoorde claim past niet bij fossiele brandstoffen. Hier kan slechts een relatief milieuvoordeel worden geclaimd. Dit maakt dat de mededeling *“dat is de reden waarom onze nieuwe schepen worden gedreven een van de schoonste scheepsbrandstof: Liquefied Natural Gas (LNG)”* niet aantoonbaar juist is en in strijd is met artikel 4 CDR.

“CO2-uitstoot met wel 20% [...] verminderen”

23. Over de mededeling in deze uiting *“CO2-uitstoot met wel [...] 20% verminderen”* wordt door de Commissie als volgt geoordeeld. De Commissie is van oordeel dat adverteerder in voldoende mate heeft aangetoond dat door het varen op LNG in vergelijking met het varen op conventionele brandstof de CO2-uitstoot met (maximaal) 20% kan verminderen. In dit verband heeft adverteerder gewezen op de studie *“Sphera, 2nd Life Cycle GHG Emission Study on the use of LNG as marine fuel, 15 april 2021”* en is adverteerder in randnummer 74 van het verweer ingegaan op de totale broeikasgasuitstoot bij het varen op LNG. Dit klachtonderdeel wordt afgewezen.

“Hopelijk kunnen we in de niet al te verre toekomst bio- en synthetische LNG gebruiken en onze impact op de reis naar netto nul broeikasgasemissies verder verminderen”

24. Over de mededeling *“hopelijk kunnen we in de niet al te verre toekomst bio- en synthetische LNG gebruiken en onze impact op de reis naar netto nul broeikasgasemissies verder verminderen”* oordeelt de Commissie als volgt. Het gaat hier om het uitspreken van een duurzaamheidsambitie in de zin van artikel 3.2 van de CDR. Naar het oordeel van de Commissie heeft adverteerder hier geadverteerd met een doel waarvan redelijkerwijs niet verwacht kan worden dat het haalbaar is. Dit wordt als volgt toegelicht. Klagers hebben gemotiveerd betwist dat het beloofde resultaat, namelijk bio- en synthetische LNG op commerciële schaal gebruiken voor de scheepvaart en daardoor de uitstoot van broeikasgassen verminderen naar netto nul uitstoot, *“in de niet al te verre toekomst”*, kan worden bereikt. Het ligt op de weg van adverteerder aan te tonen dat er sprake is van duidelijke, objectieve en verifieerbare doelen, waarbij er concrete plannen liggen om de gestelde doelen te bereiken. Adverteerder heeft in dit verband aangevoerd dat het streven om in 2050 de zeevaartactiviteiten uit te voeren met netto nul uitstoot in overeenstemming is met de

doelstellingen van de International Maritime Organization (IMO) en (indirect) het klimaatakkoord van Parijs. Ook heeft adverteerder genoemd dat zij sinds 2019 jaarlijks een duurzaamheidsverslag publiceert en dat zij zich houdt aan allerlei milieuverdragen van de sector en hierin ook voorop loopt. Verder heeft adverteerder meegedeeld dat de vloot van adverteerder op termijn zal worden vernieuwd, dat de twee schepen (MSC World en MSC Euribia) die in 2023 in gebruik zijn genomen op LNG varen en dat andere schepen van adverteerder al in staat zijn om de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen. Ook heeft adverteerder genoemd dat op termijn het doel is het varen op LNG te vervangen door het varen op hernieuwbare brandstof. De Commissie is echter van oordeel dat met voornoemde maatregelen onvoldoende is aangetoond dat “*in de niet al te verre toekomst*” op (commerciële) schaal voldoende bio- en synthetische LNG beschikbaar is voor de scheepvaart en hiermee het resultaat van netto nul uitstoot van broeikasgassen wordt bereikt. Op grond van het voorgaande wordt er geadverteerd met een doel waarvan redelijkerwijs niet verwacht kan worden dat het haalbaar is. Gelet hierop is de mededeling “*hopelijk kunnen we in de niet al te verre toekomst bio- en synthetische LNG gebruiken en onze impact op de reis naar netto nul broeikasgasemissies verder verminderen*” in strijd met artikel 3.2 CDR.

De Facebookpost en bijbehorende video “MSC Euribia – Een duurzame cruise”

25. Hieronder wordt de Facebookpost en de bijbehorende video “MSC Euribia – Een duurzame cruise” beoordeeld. De tekst in de Facebookpost en de tekst die in beeld is tijdens de bijbehorende video luiden – voor zover relevant – ten tijde van de klacht als volgt:

(De tekst van de Facebookpost)

“MSC Cruises

31 maart 2022

Het grote moment is eindelijk daar! We zijn absoluut verheugd om #MSC Euribia te introduceren, ons eerste schip dat de wereld gaat rondvaren met een belangrijke maritieme boodschap op haar romp. Goed gedaan Alex Flaemig voor je geweldige #savethesea-ontwerp!

Ontdek zelf vanaf zomer 2023 het schip!.”

(De tekst van de bijbehorende video)

“A more sustainable cruising is here

MSC Euribia is part of a new class of ships powered by LNG

Our message of dedication to the marine ecosystem

Is spread by the iconic design #savethesea by artist Alex Flämig

The groundbreaking MSC Euribia offers an enhanced guest experience and an innovative sustainable technology

Sailing where strict environmental requirements apply

MSC Euribia

Cruising the blue in a green way.”

26. Ter bevordering van de overzichtelijkheid worden hier alle mededelingen in de Facebookpost en de bijbehorende video in één geheel beoordeeld. Daarbij geldt, zoals in randnummer 5 is toegelicht, dat bij de beoordeling van de reclame wordt gekeken naar de mededelingen in de totale context van de reclame-uiting.

27. Voorafgaande aan de beoordeling van deze reclame-uiting wordt door de Commissie opgemerkt dat adverteerder heeft aangegeven dat het gaat om een Facebookpost uit 2022, die zag op het boeken van een cruisereis in 2023 en dat de Facebookpost niet meer wordt gebruikt en ook in de toekomst niet meer zal worden gebruikt. Tijdens de zitting hebben klagers aangegeven dat zij toch een uitspraak over deze Facebookpost willen.

28. De Commissie is hier van oordeel dat kijkend naar de gehele context van de Facebookpost en de bijbehorende video de mededelingen hierin onvoldoende duidelijk zijn en daardoor consumenten kunnen misleiden over de duurzaamheidsaspecten van de aangeprezen cruisereis. Dit wordt als volgt toegelicht. In de Facebookpost en de bijbehorende video worden absolute milieucclaims gedaan. Voorbeelden hiervan zijn de mededelingen als *"cruising the blue in a green way"* en *"#save the sea"*. Deze mededelingen (vertaald naar het Nederlands: *"cruisen op een groene manier"* en het *"redden van de zee"*) u maken niet duidelijk welke invulling adverteerder geeft aan de termen 'groen' en 'het redden van de zee'. Het is onduidelijk of deze mededelingen een vergelijking inhouden met schepen van andere aanbieders van cruisereizen of een vergelijking tussen de nieuwe schepen van adverteerder die op LNG varen en de 'oude' schepen van adverteerder die op conventionele brandstof varen. Hierdoor kan de consument misleid worden over de duurzaamheidsaspecten van het aangeprezen product en kan de uiting de consument ertoe brengen een besluit over een transactie te nemen dat anders niet was genomen. De Facebookpost en de bijbehorende video zijn op grond van het voorgaande in strijd met artikel 3.1 van de CDR. Gelet op het feit dat de Facebookpost en de bijbehorende video niet meer worden gebruikt zal de Commissie een zogeheten aanbeveling voor zover nog nodig doen.

YouTube video "MSC Cruises – Our sustainability promise"

29. Hieronder wordt de YouTubevideo "MSC Cruises - Our sustainability promise" beoordeeld. De tekst die in beeld is tijdens deze YouTube video luidt – voor zover relevant – als volgt:

*"With over 300 years of seafaring experience
We have always loved our planet and respected the oceans
To leave a better world for future generations
A mission we are fully committed to
Setting ambitious objectives
Investing in technology and innovation
Our ships already feature
CO2 ↓ SOx ↓ NOx ↓
Emissions cut
Our ships use exhaust gas cleaning technologies
[...]
Our goal is
Net zero emissions by 2050
Starting with MSC World Europa
LNG Powered Ships
The cleanest marine fuel available at scale today
Fuel cell technology
A technology that enables significant greenhouse gas emissions reductions
We have gone beyond the oceans
Cleaning up the earth as well
[...]
For a sustainable future*

For further generations.”

30. Klagers maken bezwaar tegen de mededelingen: *“loved our planet and respected the oceans”*, *“CO2 ↓ [...] emissions cut”*, *“our goal is net zero emissions by 2050”*, en *“the cleanest marine fuel available at scale today”*. Omwille van de duidelijkheid worden hier de genoemde mededelingen één voor één besproken. Daarbij geldt, zoals in randnummer 5 is aangegeven, dat wordt gekeken naar de mededelingen in de totale context van de uiting.

“Loved our planet and respected the oceans”

31. Naar het oordeel van de Commissie is de mededeling van adverteerder *“loved our planet and respected the oceans”* toegestaan. In deze mededeling, waarin adverteerder aangeeft om de planeet te geven en de oceanen te respecteren, ziet de Commissie geen duurzaamheids- of andere claim. Ook verder ziet de Commissie geen aanleiding om deze mededeling ontoelaatbaar te achten. Dit klachtonderdeel wordt afgewezen.

“CO2 ↓ [...] emissions cut”

32. Klagers maken bezwaar tegen de zinsnede *“CO2 ↓ [...] emissions cut”*. In deze bestreden uiting maakt adverteerder met de tekst *“CO2”* en een pijl naar beneden en daaronder de tekst *“emissions cut”* duidelijk dat de huidige schepen van adverteerder de uitstoot van CO₂ al kan verminderen. Boven de mededeling *“CO2 ↓ [...] emissions cut”* staat namelijk *“our ships already feature”* en daaronder *“our ships use exhaust cleaning technologies”*. De Commissie vat de mededeling *“CO2 ↓ [...] emissions cut”*, kijkend naar de context van de gehele uiting, zo op dat alle schepen van adverteerder op dit moment in staat zijn de uitstoot van broeikasgassen te verminderen, door gebruik te maken van een techniek die ervoor zorgt dat de uitlaatgassen worden gereinigd. Klagers stellen dat adverteerder hier stelt dat door het gebruik van LNG de CO₂-uitstoot kan worden verminderd. In dit deel van de reclame-uiting wordt echter niet gerefereerd aan het varen op LNG. Nu klagers verder niet hebben onderbouwd waarom deze mededeling over het door alle schepen nu al verminderen van de CO₂-uitstoot en de context waarin deze wordt gedaan, niet zou kloppen, wordt dit klachtonderdeel afgewezen. Hierboven is al ingegaan op het verminderen van de CO₂-uitstoot bij het varen op LNG. Voor de overwegingen hierover wordt verwezen naar randnummer 23.

“Our goal is net zero emissions by 2050”

33. Voor de beoordeling van de mededeling *“our goal is net zero emissions by 2050”* verwijst de Commissie naar de beoordeling van de mededeling *“hopelijk kunnen we in de niet al te verre toekomst bio- en synthetische LNG gebruiken en onze impact op de reis naar netto nul broeikasgasemissies verder verminderen”* zoals gedaan op de webpagina’s *“For a greater beauty”*. Beide mededelingen komen in de kern op hetzelfde neer, met als verschil dat in de hier bestreden mededeling het jaar 2050 is toegevoegd. Voor deze mededeling wordt verwezen naar de beoordeling in randnummer 24 van deze uitspraak. De toevoeging van het jaar 2050 leidt niet tot een ander oordeel. Ook voor het (toegevoegde) jaar 2050 geldt dat onvoldoende is aangetoond dat wordt geadverteerd met een streven waarvan in redelijkheid verwacht kan worden dat dit kan worden behaald. Op grond van het voorgaande wordt niet geadverteerd met een doel waarvan redelijkerwijs verwacht kan worden dat het haalbaar is en is de mededeling *“our goal is net zero emissions by 2050”* in strijd met artikel 3.2 CDR.

“The cleanest marine fuel available at scale today”

34. Voor de beoordeling van de mededeling *“the cleanest marine fuel available at scale today”* verwijst de Commissie naar de beoordeling (in randnummer 22) van de mededeling *“dat is de reden waarom onze nieuwe schepen worden gedreven een van de schoonste scheepsbrandstof:*

Liquefied Natural Gas (LNG)". Deze mededeling is feitelijk dezelfde mededeling als hier aan de orde, maar dan in het Engels en met de toevoeging dat het de schoonste brandstof is die op dit moment op (commerciële) schaal beschikbaar is voor de scheepvaart. De toevoeging die hier is gedaan over de beschikbaarheid, maakt de beoordeling van deze mededeling niet anders. Verwezen wordt naar de beoordeling in randnummer 22. Op grond van het voorgaande is de mededeling "*the cleanest marine fuel available at scale today*" niet aantoonbaar juist en daarom in strijd met artikel 4 CDR.

De webpagina's "MSC Cruises – Our sustainability promise"

35. Hieronder worden de webpagina's "MSC-Cruises – Our Sustainability promise" beoordeeld. Klagers maken bezwaar tegen verschillende mededelingen op deze webpagina's. De tekst op deze webpagina's luidt – voor zover relevant – als volgt:

"We zetten ons volledig in om ons steentje bij te dragen aan het aanpakken van de klimaatverandering en het bevorderen van de biodiversiteit in de oceanen. We zijn vastbesloten om onze overgang naar een netto nuluitstoot tegen 2050 te versnellen. We werken nauw samen met toonaangevende technologiebedrijven, scheepswerven en brandstofleveranciers om de grenzen van het mogelijke te weerleggen."

"[...] in 2022 hebben we ons eerste schip op LNG te water gelaten – een belangrijke mijlpaal op deze belangrijke reis."

"We zijn vastbesloten om onze overgang naar een netto nul uitstoot tegen 2050 te versnellen". 36. Klagers maken bezwaar tegen de mededeling: "*we zijn vastbesloten om onze overgang naar een netto nul uitstoot tegen 2050 te versnellen*". In deze mededeling lijkt adverteerder aan te geven het doel van netto nul uitstoot in 2050 te willen versnellen. Voor de beoordeling van deze mededeling verwijst de Commissie naar de beoordeling van de mededeling "*[...] en onze impact op de reis naar netto nul broeikasgasemissies verminderen*" in randnummer 24. Nu hiervoor al is geoordeeld dat niet voldoende is aangetoond dat redelijkerwijs verwacht kan worden dat de ambitie van netto nul uitstoot van broeikasgassen in 2050 realistisch is, kan ook niet gezegd worden dat ambitie om dit te versnellen realistisch is. Gelet op het voorgaande is de mededeling "*we zijn vastbesloten om onze overgang naar een netto nul uitstoot tegen 2050 te versnellen*" in strijd met artikel 3.2 CDR.

"[...] In 2022 hebben we ons eerste schip op LNG te water gelaten – een belangrijke mijlpaal op deze belangrijke reis."

37. Klagers maken in verband met deze uiting ook bezwaar tegen de mededeling "*in 2022 hebben we ons eerste schip op LNG te water gelaten – een belangrijke mijlpaal op deze belangrijke reis*". Deze mededeling is een uitleg van wat daarvoor in de uiting staat en wordt door de Commissie zo opgevat dat het te water laten van een schip dat wordt aangedreven door LNG in plaats van varen op conventionele brandstof een belangrijke mijlpaal is richting netto nul uitstoot. De Commissie verwijst hier (ook) naar de beoordeling in randnummer 24 van deze uitspraak. Gelet op het voorgaande is de bestreden mededeling in strijd met artikel 3.2 CDR.

De video "MSC Cruises – de toekomst van cruisen"

38. Hieronder wordt de video "MSC Cruises – de toekomst van cruisen" beoordeeld. Klagers maken bezwaar tegen verschillende mededelingen die te horen zijn tijdens deze video. De uitgesproken tekst van deze video luidt – voor zover relevant - als volgt:

*"Hoe zien cruises eruit in de toekomst?
Dan moeten we ons eerst afvragen
hoe kan het beter?
Kunnen we schonere brandstof gebruiken voor onze schepen?
Dat is beter voor de lucht
en voor de zee
[...]
Kunnen we dat water veranderen
in dit
of in dat
of misschien zelfs in dit?
En het schoon teruggeven?
[...]
En de grote vraag is
kunnen we ooit cruisen zonder uitstoot?
Wij denken van wel, en we blijven vragen stellen
tot het realiteit is
MSC Cruises: Ontdek de toekomst van cruisen."*

39. Klagers maken bezwaar tegen de zinssneden "kunnen we schonere brandstof gebruiken voor onze schepen?" en "kunnen we ooit cruisen zonder uitstoot?". Adverteerder stelt hier in feite twee keer een vraag. De Commissie ziet in deze vragen geen duurzaamheids- of andere claim. Ook verder ziet de Commissie geen aanleiding om deze mededeling ontoelaatbaar te achten. Dit klachtonderdeel wordt afgewezen.

De webpagina's "MSC Cruises – de toekomst van cruisen"

40. Hieronder worden de webpagina's "MSC Cruises – de toekomst van cruisen" beoordeeld. Klagers maken bezwaar tegen verschillende mededelingen op deze webpagina's. De teksten op de webpagina's luiden – voor zover relevant – ten tijde van de klacht als volgt:

*"Hoe ziet de toekomst van cruisen eruit?
Kan cruisen meer milieuverantwoord zijn?
Bij MSC Cruises geloven we dat het kan. Van de introductie van de schoonste
scheepsbrandstof op onze nieuwste schepen tot onze ultramoderne
waterzuiveringsinstallaties, wij stellen milieuverantwoordelijkheid centraal bij alles wat we
doen. Om de zee die we thuis noemen te behouden en het cruisen voorgoed te
veranderen.
Onze nieuwe cruiseschepen verleggen de grenzen van wat mogelijk is op zee. Van
schonere technologische tot innovatieve restaurantconcepten, onze groeiende vloot is een
verklaring van ons betrokkenheid bij de toekomst van deze planeet
Ontdek de toekomst van cruisen met MSC Cruises
Is er een brandstof die verandering kan aandrijven
Cruisen verandert voorgoed. Onze nieuwe schepen worden aangedreven door LNG
(Liquefied Natural Gas): een schoner alternatief voor traditionele scheepsbrandstoffen. Het
is zelfs de schoonste brandstof die op de vereiste schaal beschikbaar is. Er komen niet*

*alleen minder schadelijke emissies vrij, het is ook efficiënter – en het is weer een stap op weg naar een meer milieuvriendelijke toekomst.
Dankzij LNG stroom kunnen wij de CO2e-emmissies met maximaal 20% verminderen en zwaveloxiden en fijne deeltjes vrijwel elimineren, terwijl de stikstofdioxiden met maximaal 85% afnemen
Ontdek meer.”*

41. Adverteerder heeft aangegeven dat de webpagina's ondertussen zijn aangepast. Tijdens de mondelinge behandeling hebben klagers aangegeven dat ook al wordt deze reclame-uiting nu niet meer zo gebruikt, zij hier een uitspraak over willen. De in deze reclame-uiting gedane mededelingen worden hier beoordeeld, voor zover deze nog niet hiervoor aan bod zijn gekomen. Zo zijn de mededelingen *“de schoonste brandstof”* en *“CO2e-uitstoot met maximaal 20% verminderen”* bijvoorbeeld al beoordeeld in de randnummers 22 en 23 van deze uitspraak.

42. Klagers maken verder nog bezwaar tegen de mededelingen *“wij stellen milieuverantwoordelijkheid centraal bij alles wat we doen”* en *“een verklaring van ons betrokkenheid bij de toekomst van deze planeet”*.

“Wij stellen milieuverantwoordelijkheid centraal bij alles wat we doen”

43. De Commissie is van oordeel dat als wordt gekeken naar de gehele context van de uiting het hier een duurzaamheidsclaim betreft. Deze claim hangt immers zeer nauw samen met de hierboven besproken claim. Nu die claim om eerder genoemde argumenten onjuist is bevonden, dient ook de hier bedoelde claim in strijd met in strijd met artikel 3.1 CDR te worden geacht.

“Een verklaring van ons betrokkenheid bij de toekomst van deze planeet”.

44. Voor de mededeling *“een verklaring van ons betrokkenheid bij de toekomst van deze planeet”* geldt hetzelfde als is overwogen in het randnummer hierboven, randnummer 43.

45. Nu adverteerder onweersproken heeft meegedeeld dat de webpagina's *“de toekomst van cruisen”* inclusief de mededelingen *“wij stellen milieuverantwoordelijkheid centraal bij alles wat we doen”* en *“een verklaring van ons betrokkenheid bij de toekomst van deze planeet”* niet meer in de onderhavige vorm te zien zijn en klagers wel een uitspraak willen, zal de Commissie een aanbeveling voor zover nog nodig doen.

46. Gelet op het bovenstaande wordt als volgt beslist.

De beslissing

Op grond van wat in de randnummers 15, 19, 43 en 44 is overwogen acht de Commissie de bestreden reclame-uitingen in strijd met artikel 3.1 CDR. De Commissie beveelt adverteerder aan om niet meer op een dergelijke wijze reclame te maken. Waarbij geldt dat de aanbeveling om niet meer op een dergelijke wijze reclame te maken voor het oordeel in de randnummers 43 en 44 wordt gedaan zover nog nodig.

Op grond van wat in de randnummers 24, 28, 33, 36 en 37 is overwogen acht de Commissie de bestreden reclame-uitingen in strijd met artikel 3.2 van de Code voor Duurzaamheidsreclame. De Commissie beveelt adverteerder aan om niet meer op een dergelijke wijze reclame te maken. Waarbij geldt dat de aanbeveling om niet meer op een dergelijke wijze reclame te maken voor het oordeel in randnummer 28 wordt gedaan voor zover nog nodig.

Op grond van wat in de randnummers 22 en 34 is overwogen acht de Commissie de bestreden reclame-uitingen in strijd met artikel 4 van de Code voor Duurzaamheidsreclame. De Commissie beveelt adverteerder aan om niet meer op een dergelijke wijze reclame te maken.

Voor het overige wordt de klacht afgewezen.

Partijen hebben, voor zover zij in het ongelijk zijn gesteld, de mogelijkheid tegen deze uitspraak beroep aan te tekenen bij het College van Beroep, onder gelijktijdige storting van het voor de behandeling van het beroep verschuldigde bedrag.

Het beroepschrift dient binnen 14 dagen na dagtekening van deze beslissing in het bezit te zijn van het College van Beroep, waarvan het secretariaat gevestigd is te Amsterdam.

Het postadres van het secretariaat is: postbus 75684, 1070 AR Amsterdam. Het beroepschrift kan daarnaast binnen deze termijn per e-mail worden verzonden aan klacht@reclamecode.nl.

De voorzitter

De secretaris

[Redacted signature of the chair]

[Redacted signature of the secretary]

[Redacted line]

[Redacted line]

Gewezen door [Redacted line]

Amsterdam, 30 september 2024